

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year \$4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень:
у вівторок, четвер і суботу.
Видає Стіваришнина "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

МЕКДОНАЛД МІЖ МОЛОТОМ А КОВАДЛОМ.

Бритійський прем'єр МекДоналд опинився в дійсно трудному положенні — між молотом а ковадлом. І все через комуністів.

Як відомо, в десяти роковини розпочаття світової війни комуністи по цілому світі цілий тиждень провадили протиповинну кампанію. Робили це й комуністи в Великій Британії. І тоді то комуністичний орган "Воркерс Віклі", що виходить в Лондоні, між іншими протиповинними статтями, помістив кілька знаменитих відозв до робітників в військових уніформах, тоб-то до жовнів і моряків, в якій були закликати не стріляти в робітників — ні в своїх братах, що виходять на страйк, ні в чужосторонніх робітників, своїх класових товаришів. А в одній відозві був заклик, щоб вони повернули їхню зброю проти своїх гнобителів.

Такі відозви до жовнів в буржуазній країні, це, розуміється, страшна річ і недопустимий злочин. Тому то на головну квартиру Комуністичної Партії Великої Британії зроблено наїзд і заарештовано редактора "Воркерс Віклі", Дж. Р. Кемпбела, під оскарженням за намову жовнів і моряків до непослуху і несповиновання їхнього обов'язку. І все це зроблено в країні, якою завідує тепер так зване робітниче правління.

Як довалявся про це арештування організовані робітники Великої Британії, то підняли скрізь свій голос обурення і протесту. Парламентарні робітничі послы теж заговорили проти цього компромісного робітничого правління. Поступку поліції. В наслідку прем'єр МекДоналд і його товариші-міністри найшлися в дуже дурному положенні. Самі-ж вони колись не раз публично заявляли проти війни, — вони-ж якісь ніби соціалісти, — самі в минулому подібно говорили і писали про армію і до жовнів, і як-же тепер виправдати перед робітничими масами оце арештування комуніста Кемпбела і суд над ним? Можна було б як-так робітників обурити, що ухвалили виставити на армію, на збільшення воєнної флотії, це річ необхідна, що перегляд воєнних кораблів, це просто урядовий обов'язок, але-ж тут вже робітників ніяк не обурить.

А тов. Кемпбел немов на глум ще й заявляв публично, що він бажає, щоб його судили. Він охотно стане перед судом і на свідків покличе самого прем'єра МекДоналда і інших міністрів "робітничого правління". Готовий вийти нечуваний скандал. Прийшовся-б соціал-патріотам з другого Інтернаціоналу виплисти на чисту воду і отверто заявити, що вони давно пюкнули на те, що колись робітникам проповідували. А це, розуміється, означало-б ганебний кінець їхній кар'єрі при слідуєчих парламентських виборах.

Отже рішення відкинути оскарження проти редактора "Воркерс Віклі". І це теж на добро їм не вийшло. Коли Кемпбела освободжені і вицофано оскарження проти нього, в буржуазній пресі з'явився шалений крик. МекДоналдові і його правлінству погрожував сумними наслідками за це, що він в цій випадку налякався робітників і не вжив твердї руки проти комуністів.

МекДоналдові і його товаришам-міністрам не треба припуки до боротьби з комуністами, він сам радо зробив-би все, що тільки зміг-би, щоб їх знищити. Та біда в тім, що поставили вони його в таке дурне положення, що з нього виходу нічого не було.

А тимчасом ціла ця справа з арештуванням товариша Кемпбела, що набрала розголосу не тільки по цілій Великій Британії, але по цілому світі, допомагає комуністичній пропаганді більше, чим це могла-б зробити ціла армія комуністичних агітаторів.

МОРДОК ДОПОМАГАЄ ВЛАСНИКАМ КОПАЛЕНЬ.

Зав'язався доміняльний пан міністер праці Дж. Мордок до-помогти власникам копалень побороти страйкуючих майнерів вісімнадцятого дистрикту і зникнути їм платню. Скликав він на переговори представників власників копалень та майнерів і пропонував їм погодитися на компромісі. Це значить, що обі сторони мусять поступитися з своїх позицій і зменшити свої домагання.

І який же він компроміс запропонував? Це виявилось тільки тепер, коли переговори розбилися, бо переговори ці велися в секреті. Він запропонував, щоб обі сторони погодилися на знижку, але не так значну, як цього вимагають власники копалень. Іншими словами кажучи, Мордок ствердив, що власники копалень мають слухатися, що обіцяють майнерам платню, тільки нехай-би не так вже багато; то-ж майнери може погодяться-б.

Колиб майнери домагалися більшої платні, а власники копалень хотіли обнижжити ту платню, що майнерам платили перед страйком, то-тоді можна-б говорити про компроміс, про поступки з обох сторін. А це такий компроміс Мордок запропонував, як хто небудь пропонував-би рабованому чоловікові і рабівникові, щоб вони оба погодилися на умовах, що рабівник має взяти менше, чим він від своєї нападенної жертви вимагає. Таким компромісом завжди нападенний рабівником чоловік останеться покривдженим.

В тім і вся хитрість гри панів-визискувачів. Вони зразу обнижують платню робітникам на стільки, щоб в разі потреби, коли робітники вийдуть на страйк і зможуть опертися тому рабівниковому нападу, вони могли дещо поступитися, але все таки добитися певної, меншої ці більшій, знижки платні. Таке зробили й власники копалень. Вони проголосили знижку на \$1.17 денно, а що майнери відповіли на це солідарним страйком, то вони тепер готові дещи поступитися, і при допомозі Мордока хотять наклонити майнерів до прийняття бодай певної частини тої знижки.

Для того живають вони хитрої тактики. Підсують Мордока, щоб пропонував "компромісову знижку", а самі, щоб залякати страйкуючих майнерів і випробувати їхній настрій, відмовляються підчас переговорів прийняти пропозиції Мордока і обстоюють при своїх перших вимогах. В наслідку переговори розбиваються. Мордок заявляє в пресі, що до

розбиття переговорів довело становище майнерських представників, які не хотіли погодитися на його "компромісове зредоження". І все це умином, щоб витягнути майнерських представників за язык.

А Шерман, президент 18. дистрикту U.M.W. of A. зараз так і відозвався публично заявою, що це не майнерські представники — але представники власників копалень не хотіли згодитися на пропозиції Мордока. Значить, Шерман тим так і сказав, що він готов згодитися на пропозиції Мордока, але, мовляв, противна сторона не годиться. При тім Шерман заявив, що Мордок пропонує погодитися на знижку, але не на такий великий, якої хотять власники копалень.

Цего Мордокові і власникам копалень треба було. Вони тепер знають, що можуть торгуватися з Шерманом, а він згодиться на обниження платні, якщо вони трохи її зменшать. Шерман або не розуміє гри власників копалень і пана Мордока, або свідомо бере в ній участь в призначеній для нього ролі.

Майнери вісімнадцятого дистрикту! Слідить добре за тим, що роблять ваші представники. Гонять в ший таких, що готові погодитися з власниками копалень на рахунок обниження вашої платні. При слідуєчих жереговорах, які напевно почнуться невдовзі олять, накажіть своїм представникам обстоювати цю платню, за яку ви вже кілька місяців вистояли на страйку. Не дайте ворогові пальця, бо зловить за цілу руку.

НАБЛИЖЕННЯ ПЛАНЕТИ МАРС ДО ЗЕМЛІ.

На двацять другого серпня ц. р. планета Марс буде ближче нашої землі, чим вона була колинебудь в останньому столітті. Цю нагоду астрономи стараються використати на те, щоб при допомозі найсильніших телескопів краще приглянутися її поверхні і зняти з неї фотографії. Многі учні приготувалися також порозуміватися всякими сигналами з тою планетою.

З ким-же там порозуміватися? Многі учні є тої думки, що на Марсі живуть люди, або подібні до людей створіння. А що Марс є планетою меншою від Землі, отже остиг він шкороше і життя рстинне та звіринне на ньому шкороше мусило-б погаснути, то з цього учні заключають, що Марсіане, якщо вони там справді існують, мусять бути значно вище розвинені від людей, що живуть на нашій земській кулі. А якщо воно так, то можна-б з ними якісь сигналами порозумітися.

Після Місяця і Венери, Марс є найближчою до нашої земської кулі планетою. Він не завжди однаково віддалений від нашої землі, бо й він, як і всі інші планети, не стоїть на місці, але кружляє довкола своєї осі і довкола сонця. Його віддалення від землі сїгає в ріжний час від 35 до 250 мільонів миль. Що п'ятнадцять літ він наближається до землі на менше чим 36,000,000 миль. Останній раз був він так наближений до землі в 1919 р. Але 22. серпня цього року він наближиться до землі ще більше.

А все-ж таки як віддаль буде така велика, що її ніяк не можна собі уявити. Коли-б чоловік хотів перелетіти що віддаль аеропланом, що летів-би дві миль на хвилину, то мусив-би летіти 35 літ. Учені думають, що найкраще буде післати сигнал на Марс при допомозі радіо, який мав-би дійти туди протягом шістьох або сімох хвилин. Крім того, пропонується також всякі інші фантастичні способи для того, щоб дати Марсіанам сигнал з землі.

Звичайно, ніхто не може сказати, чи всі ці старання учених дадуть хочби тільки якісь наїди на певні результати, але цікаво все-ж таки слідувати за тим, як людський розум, збагачений наукою, сміливо ширяє у всесвіті і невтомно та вперто шукає певних відповідей навіть на такі питання, як про життя людей на інших планетах. Він не вдовольняється біблійними казками, якими його годувано віками цілими, але, відкинувши їх геть, шукає правди. І якщо на Марсі справді живуть люди, то раніше чи пізніше чоловік Землі з ними порозуміється.

В КРАЇНІ ПРОВОКАЦІЇ

(Від варшавського кореспондента Харківських "Вістей".)

Буржуазну Польщу не дурно вважають за класичну країну провокації. Система провокацій вийшла тут у плоть і кров всього політичного життя, глибоко пройняла всі шари суспільства, червоною ниткою тягнеться через усі політичні комбінації соймових та позасоймових парламентарів. Але над усім ця система дошукана робітникам та селянам. Польський буржуазі замало тієї крові й по-ту, що вона точить з робітників і селян свою повеселасним вилизком. Вона жадає крові перш за все революційно настроєних робітників і селян, тих, що повинні бути її першими мочильниками. На послугу своїй похлибній, підлий жадобі помети польська буржуазія заснувала широку провокаційну мережу, що випливає з робітничо-селянських мас живі революційні елементи, які поринаються вперед до бою зі шляхтою.

І тут, звичайні спроби провокації виявилися загато млікими. Доказати на робітника або селянина, що він провадить комуністичну діяльність і посидати його в кожну пору на 10 років — загато мало для панів-катів. Їм треба ще й голову робітника та селянина.

Як вгаміри хочуть вони сатири про правцівника, омивати свої буржуазні клоаки, доми розпустити та палати. За ця дїяльність буржуазній Польщі є закон, так званий "динамічний закон", виданий спеціально на те, щоб давати якомога більш простору провокаційній роботі охоранки. Згідно з цим законом всі "що підготували динамічні акти", але після того повідомляють про ці акти владі, збільшують за це від всякої відповідальності, тим часом як ті, на яких вони

бувши робітники, і прохали їх сховати якісь клоунов, ніби то з комуністичною літературою. Солоненко та Дітріх це й зробили. Після цього цей клоунок забрав третій провокатор, теж бувший робітник. На другий день усі три провокатори "заявили" в охорані, що вони поставили пекельну машину в по-роховому місці, та що в цій справі їм допомагали Дітріх і Солоненко, що тимчасово перебували в себе за їхнім дорученням цю "пекельну машину".

Справу було розпочато в по-роховому суді, при чому за підсудних поставлено було тільки Дітріха та Солоненка, що перебували в себе "пекельну машину", усі ж три провокатори, 1924 господарчий рік (21—22 рік — рік страшного голоду)?

ТРИ РОКИ НЕП-У.

(Лист з Москви.)

Напевне всі ще пам'ятають, 1924 господарчий рік (21—22 рік — рік страшного голоду)?

Велика промисловість.

За часу громадянської війни найбільше потерпіла вона. На розвиток її, на її поширення Радянська Влада звернула особливу увагу і зараз маємо важкі наслідки. Що-року зростає велика промисловість майже не в півтора раза (44—46 процент), себ-то зріст її де вдесятеро швидше ніж до війни (9%)! Також значно зростає і продукційність праці (в середньому на 30% щорічно), при чім на окремих підприємствах продукційність праці перевищує до-воєнної норми (по деяких друкарнях досягла 145 процент, на одному великому резинному заводі — 107%).

Це вже дає можливість і самій обережній людині сподіватися, що незабаром до-воєнної норми розвитку промисловості, до яких ще прагнуть Радянські Республіки, будуть швидко досягнуті, а після цього, після відновлення економічної сили Союзу, почнеться буйний даль-ший розвиток.

У році 21—22 велика промисловість давала ще тільки одні убитки, в слідуєчому 22—23 — вона дає державі майже стільки, скільки від неї й одержує, а в бїжучому 23—24 р. велике господарство пролетаріату дає прибуток, а найбільш убиточна частина його — транспорт — досягає рівноваги між прибутками і видатками. Надалі ця промисловість зможе розвиватися за кошт власних ресурсів, не відтягуючи коштів держави.

Ці успіхи треба визнати особливо поважними, бо умови праці тепер значно змінилися на користь робітництва. Немає й гадки про викручування робіт-ника, держава несе значні при-плати на соціальне страхуван-ня, заведені щорічні відпустки для "ремонту здоров'я", послід-ки на курорти Криму та Кав-казу і т. д. А все це коштує не-мало.

Звичайно зріст великої про-мисловості викликає одночасно і зріст пролетаріату, що зрос-тає невинно з року на рік. А зі зростом його зростає й сила пролетарської влади. Ростуть також і міста, ці культурні, політичні та економічні осередки, при чім зріст окремих міст, як "американський" темпом: Москва зростає за час НЕП-у на 50%, Ленінград на 45%; пере-сично зростають інші міста на 10%.

Сільське господарство.

Відродження його йде значно швидшим темпом ніж відродження промисловості. За од-ин перший рік нормального розвитку, за рік 1923, вартість продукції його (в до-воєнних ці-нах) зросла на 14%, а площа засіву за цей рік зросла на 10 міль. десятин. Дуже важко за-значити, що підйом цей має за-гальний характер для всіх країн Союзу. Відроджуючись, сіль-ське господарство йде до пле-кання, до обробки технічних, економічно більш цікавих куль-тур, збільшуючи раз-пораз пло-щу посівів цукрового буряка (Узбекистан), бавовняника (Тур-кестан) і т. д.

Отже всебічний розвиток на-родного господарства Союзу — річ наочна, нестеміна. І стався він не за кошт, не за-вдя-

ки чужоземній допомозі, а ви-ключно за кошт внутрішніх сил краю та завдяки самодїяль-ності розкріпачених працюючих мас.

Відчутність радянського тран-спорту подає один цікавий факт, що красномовно свідчить про дужий процес економічно-го відродження: оборот грузу по залізничних зріс за микунлий рік на одну третину!

Видима річ, що перед радян-ським суспільством стоїть ще не мало роботи. Згадаємо, що й досі по багатьох галузях еко-номічної роботи до-воєнної нор-ми не досягнуто. Але інша фактів, вяті з самих ріжних, одна від одної віддалених, галу-зів економічного життя наочно свідчить, що процес економіч-ного відродження Союзу Радян-ських Соціалістичних Респуб-лік почався, і почався при тім не сьогодні, і йде швидко і не-впинно.

База міжнародного робітни-чого руху — С.Р.С.Р. підводить під себе кремену господарчу підвалину. А для цього у неї мається багато даних: невипче-рі і ріжкоманітні природні багатства і вільна праця вільно-го робітника і селянина.

В. Цимбал.

Москва, 24. липня 1924.

ТЕЛЕГРАМИ ЕРРІО І ЧІЧЕРНА.

ТЕЛЕГРАМА ЕРРІО ЧІЧЕРНУ

Ерріо звернувся до Чічерні з такою телеграмою:

"В урядовій декларації я за-явив про свій намір підготу-вати в короткі часи віднов-лення нормальних зносин Фран-ції з С.Р.С.Р. Чекаючи цього, я наказав представляти в най-ширшому розмірі радянським громадянам, що бажать при-їхати до Франції, потрібний дозвіл. Між тим, радянські представники за кордоном май-же систематично відмовляють-ся взувати паспорти француз-ських громадян на виїзд до Рад. Республік. Зокрема, ва-ше посольство в Лондоні, згід-но з вашими інструкціями, а-нуловало вже дані візи на пас-портах представників фран-цузької нафтової компанії. Я ба-жав би, щоб з вашого боку було виявлено намір анальо-гічно могому, щоб полекшити роз'яснення справи, до якої я приступлю зараз-же після лон-донської конференції".

ВІДПОВІДЬ ЧІЧЕРНА.

Тов. Чічерін у відповідь Е-рріо, 18 липня, зазначає: "Радянський уряд з глибо-ким задоволенням приймає до уваги ваші дружні заяви про роз'яснення незабаром справи про відновлення нормальних зносин між нашими країнами. Наш уряд також з задоволен-ням вітає ваше рішення пре-доставити в можливо широкій мірі візи радянським громадя-нам, що бажать одвідувати Францію. Воно займеться з тою-ж дружністю й доброзич-ливістю-цим питаннями, рів-но як і другими, що можуть виникнути, при чому розгля-датимуться окремі приватні ви-падки з тими-ж дружними на-мірами. Французькі громадя-не будуть поставлені в цьому відношенні в таке-ж станови-ще, в якому перебувають гро-мадяне інших країн. Повіль-ність й утруднення в подібних справах відносно Франції є ли-ше неминучими наслідками від-сутності зносин між нашими урядами, за що Радянський у-ряд ні в якій мірі не являється відповідальним".

Кожний класово свідомий робітник повинен передплачувати і читати робітничу газету

The WORKER

Офіційний орган Комуністичної Партії Канади. Передплата на рік вино-сить \$2.00, на піврік \$1.00. Зашліть передплату так-ше нині!

Адреса:
THE WORKER,
Room 301, Tyrrell Bldg.,
95 King St., East,
Toronto, Ont.